ΔΕΙΓΜΑΤΙΚΟ ΓΡΑΠΤΟ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΤΕΤΡΑΜΗΝΟΥ

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ Β΄ ΛΥΚΕΙΟΥ ΚΟΙΝΟΥ ΚΟΡΜΟΥ
ΔΙΑΡΚΕΙΑ: 45΄

ΜΕΡΟΣ Α΄: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ (70 μον.)
ΜΕΡΟΣ Β΄: ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ (30 μον.)

ΜΕΡΟΣ Β΄: ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

<u>Ι. ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ:</u>
Στρατής Μυριβήλης, *Η ζωή εν τάφω*, «Η μυστική παπαρούνα» (απόσπασμα)

[…]
Για μια στιγμή πάλι μου περνά η ιδέα πως ετούτη η μοναξιά είναι αληθινή. Πως τάχα σηκώθηκαν όλοι και φύγανε και μ' αφήσαν μονάχον, ολομόναχον εδώ πάνω. Τότες μια κρυάδα περνά, λεπίδι, την καρδιά μου. Θα προτιμούσα να ξέρω πως ζούνε γύρω μου κρυμμένοι άνθρωποι, κι ας ήτανε μόνο οχτροί.

[...] Ένας απ' αυτούς (τους γεώσακους) λιώνει με μιας κι αδειάζει τον άμμο του πάνω μου. Λοιπόν τότες έγινε μιαν αποκάλυψη! Μόλις ξεφούσκωσε αυτό το σακί, χαμήλωσε η καμπούρα του και ξεσκέπασε στα μάτια μου μια μικρήν ευτυχία. Αχ, μου 'καμε τόσο καλό στην ψυχή, λίγο ακόμα και θα πατούσα μια τσιριξιά χαράς.

Ήταν ένα λουλούδι εκεί! Συλλογίσου. Ένα λουλούδι είχε φυτρώσει εκεί μέσα στους σαπρακιασμένους γεώσακους. Και μου φανερώθηκε έτσι ξαφνικά τούτη τη νύχτα που 'ναι γιομάτη θάματα. Απόμεινα να το βλέπω σχεδόν τρομαγμένος. Τ' άγγισα με χτυποκάρδι, όπως αγγίζεις ένα βρέφος στο μάγουλο. Είναι μια παπαρούνα. Μια τόση δα μεγάλη, καλοθρεμμένη παπαρούνα, ανοιγμένη σαν μικρή βελουδένια φούχτα.

Αν μπορούσε να τη χαρεί κανένας μέσα στο φως του ήλιου, θα 'βλεπε πως ήταν άλικη, μ' ένα μαύρο σταυρό στην καρδιά, με μια τούφα μαβιές βλεφαρίδες στη μέση. Είναι καλοθρεμμένο λουλούδι, γεμάτο χαρά, χρώματα και γεροσύνη. Το τσουνί του είναι ντούρο και χνουδάτο. Έχει κι έναν κόμπο που δεν άνοιξε ακόμα. Κάθεται κλεισμένος σφιχτά μέσα στην πράσινη φασκιά του και περιμένει την ώρα του. Μα δεν θ' αργήσει ν' ανοίξει κι αυτός. Και θα 'ναι δυο λουλούδια τότες! Δυο λουλούδια μέσα στο περιβόλι του Θανάτου. Αιστάνουμαι συγκινημένος ξαφνικά ως τα κατάβαθα της ψυχής.

Ακουμπώ πάνω στο προπέτασμα σαν να κουράστηκα ξαφνικά πολύ.

Από μέσα μου αναβρύζουν δάκρυα απολυτρωτικά. Στέκουμαι έτσι πολλήν ώρα, με το κεφάλι όλο χώματα, ακουμπισμένο στα σαπισμένα σακιά. Με δυο δάχτυλα λαφριά, προσεχτικά, αγγίζω την παπαρούνα. Ξαφνικά με γεμίζει μια έγνοια, μια ζωηρή ανησυχία πως κάτι μπορεί να πάθει τούτο το λουλούδι, που μ' αυτό μου αποκαλύφθηκε απόψε ο Θεός.

[...] Γύρισα γρήγορα στ' αμπρί. Ας μπορούσα να κάμω μια μεγάλη φωταψία... Να κρεμάσω παντού σημαίες και στεφάνια! Άναψα στο λυχνάρι τέσσερα φιτίλια και τώρα πασχίζω να τη χωρέσω εδώ μέσα, μέσα σε μια τόσο μικρή γούβα, μια τόσο μεγάλη χαρά. Η ψυχή μου χορεύει σαν μεγάλη πεταλούδα. Χαμογελώ ξαπλωμένος ανάσκελα. Κάτι τραγουδάει μέσα μου. Τ' αφουκράζουμαι. Είναι ένα παιδιάστικο τραγούδι: Φεγγαράκι μου λαμπρό…

Ερώτηση Β1

α) Να παρουσιάσετε τη συναισθηματική κατάσταση του αφηγητή πριν και μετά από την αποκάλυψη της παπαρούνας. Να τεκμηριώσετε την απάντησή σας.

(μονάδες 8)

β) Να αναφέρετε δύο (2) αφηγηματικούς τρόπους με τους οποίους αποδίδεται η συναισθηματική κατάσταση του ήρωα. Να τεκμηριώσετε την απάντησή σας με αναφορές στο κείμενο.

(μονάδες 4)

<u>ΙΙ. ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΔΙΔΑΓΜΕΝΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ ΜΕ ΑΔΙΔΑΚΤΟ</u>

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ:

Νίκος Εγγονόπουλος,
ΝΕΑ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΘΑΝΑΤΟΥ ΤΟΥ ΙΣΠΑΝΟΥ ΠΟΙΗΤΟΥ
ΦΕΝΤΕΡΙΚΟ ΓΚΑΡΘΙΑ ΛΟΡΚΑ ΣΤΙΣ 19 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ ΤΟΥ 1936
ΜΕΣΑ ΣΤΟ ΧΑΝΤΑΚΙ ΤΟΥ ΚΑΜΙΝΟ ΝΤΕ ΛΑ ΦΟΥΕΝΤΕ
...una acción vil y disgraciado

Η Τέχνη κι η ποίηση δεν μας βοηθούν να ζήσουμε:
η τέχνη και η ποίησις μας βοηθούνε
να πεθάνουμε

περιφρόνησις απόλυτη
αρμόζει
σ' όλους αυτούς τους θόρυβους
τις έρευνες
τα σχόλια επί σχολίων
που κάθε τόσο ξεφουρνίζουν
αργόσχολοι και ματαιόδοξοι γραφιάδες
γύρω από τις μυστηριώδικες κι αισχρές συνθήκες
της εκτελέσεως του κακορίζικου του Λόρκα
υπό των φασιστών

μα επί τέλους! πια ο καθείς γνωρίζει πως
από καιρό τώρα
– και προ παντός στα χρόνια τα δικά μας τα σακάτικα –
είθισται
να δολοφονούν
τους ποιητάς

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ:
Γ. Γιώργος Σαραντάρης, «Δεν είμαστε ποιητές σημαίνει...»

Δεν είμαστε ποιητές σημαίνει φεύγουμε,
σημαίνει εγκαταλείπουμε τον αγώνα,
παρατάμε τη χαρά στους ανίδεους,
τις γυναίκες στα φιλιά του ανέμου
και στη σκόνη του καιρού.

Σημαίνει πως φοβόμαστε
και η ζωή μάς έγινε ξένη,
ο θάνατος βραχνάς.

Ερώτηση Β2
α) Να αναλύσετε πώς παρουσιάζεται η θέση των ποιητών μέσα στην κοινωνία, όπως αυτή περιγράφεται στα ποιήματα του Ν. Εγγονόπουλου και του Γ. Σαραντάρη.
(μονάδες 6)

β) Να εξηγήσετε πώς διαφοροποιείται το ύφος ανάμεσα στα δύο ποιήματα. Δικαιολογήστε, με αναφορά στο περιεχόμενό τους. **(μονάδες 4)**

<u>ΙΙΙ. ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΒΙΒΛΙΟ</u>
Γεώργιος Βιζυηνός, *Το αμάρτημα της μητρός μου* (απόσπασμα)
Άλλην αδελφήν δεν είχομεν παρά μόνον την Αννιώ. Ήτον η χαϊδεμμένη της μικράς ημών οικογενείας και την ηγαπώμεν όλοι. Αλλ' απ' όλους περισσότερον την ηγάπα η μήτηρ μας. Εις την τράπεζαν την εκάθιζε πάντοτε πλησίον της και από ό,τι είχομεν έδιδε το καλύτερον εις εκείνην. […]
Διότι η Αννιώ, εκτός ότι ήτον η μόνη μας αδελφή, ήτο κατά δυστυχίαν ανέκαθεν καχεκτική και φιλάσθενος.[…] Το παιδίον εχειροτέρευεν αδιακόπως, και η μήτηρ μας εγίνετο ολονέν αγνώριστος. Ενόμιζες, ότι ελησμόνησε πως είχε και άλλα τέκνα. Ποίος μας έτρεφε, ποίος μας έπλυνε, ποίος μας εμβάλωνεν ημάς τα αγόρια, ούτε ήθελε καν να το γνωρίζει. […] Όταν εξηντλήθησαν πλέον όλα τα μέσα, και όλα τα ιατρικά εδοκιμάσθησαν, τότε προσήλθομεν εις το έσχατον καταφύγιον εις παρομοίας περιστάσεις. Η μήτηρ μου εσήκωσε το μαραμένον κοράσιον εις την αγκάλην της και

το έφερεν εις την εκκλησίαν. […] Και εκεί, επί των καθύγρων καί ψυχρών πλακών, προ της εικόνος της Παναγίας, εστρώσαμεν και επλαγιάσαμεν το γλυκύτερον αντικείμενον των μεριμνών μας, την μίαν και μόνην μας αδελφήν! […] Μίαν ημέραν την επλησίασα απαρατήρητος, ενώ έκλαιε γονυπετής προ της εικόνος του Σωτήρος. — Πάρε μου όποιο θέλεις, έλεγε, και άφησέ μου το κορίτσι. Το βλέπω πως είναι για να γένει. Ενθυμήθηκες την αμαρτίαν μου και εβάλθηκες να μου πάρεις το παιδί, για να με τιμωρήσεις. Ευχαριστώ σε, Κύριε! […] Σου έφερα δύο παιδιά μου στα πόδια σου... χάρισέ μου το κορίτσι! Όταν ήκουσα τας λέξεις ταύτας, παγερά φρικίασις διέτρεξε τα νεύρα μου και ήρχισαν τα αυτία μου να βοΐζουν. Δεν ηδυνήθην ν' ακούσω περιπλέον. Καθ’ ήν δε στιγμήν είδον, ότι η μήτηρ μου, καταβληθείσα υπό φοβεράς αγωνίας, έπιπτεν αδρανής επί των μαρμάρων, εγώ αντί να δράμω προς βοήθειάν της, επωφελήθην την ευκαιρίαν να φύγω εκ της εκκλησίας, τρέχων ως έξαλλος και εκβάλλων κραυγάς, ως εάν ηπείλει να με συλλάβει ορατός αυτός ο Θάνατος. […] Ανεκάλεσα εις την μνήμην μου όλας τας προς την μητέρα τρυφερότητας και θωπείας μου. Προσεπάθησα να ενθυμηθώ μήπως της έπταισά ποτε, μήπως την αδίκησα, αλλά δέν ηδυνήθην. Απεναντίας εύρισκον, ότι αφ’ ότου εγεννήθη αυτή η αδελφή μας, εγώ, όχι μόνον δεν ηγαπήθην, όπως θα το επεθύμουν, αλλά τούτ’ αυτό παρηγκωνιζόμην ολονέν περισσότερον. Ενθυμήθην τότε, και μοι εφάνη ότι εννόησα, διατί ο πατήρ μου εσυνήθιζε να με ονομάζει «το αδικημένο του». Και με επήρε το παράπονον και ήρχισα να κλαίω. Ω! είπον, η μητέρα μου δεν με αγαπά και δεν με θέλει! Ποτέ, ποτέ πλέον δεν πηγαίνω εις την εκκλησίαν! Και διηυθύνθην προς την οικίαν μας, περίλυπος και απηλπισμένος. […]

Ερώτηση Β3

α) Να εξηγήσετε πώς διαγράφεται η σχέση του αφηγητή με τη μητέρα του, λαμβάνοντας υπόψη το «αμάρτημά» της και τις συνέπειες που είχε αυτό στον ψυχικό της κόσμο. **(μονάδες 8)**

ΤΕΛΟΣ